👩‍🏫 מהדורה למורה – בלשי האמת: איך מזהים ידיעת כזב?

טקסט מידעי · כיתה ט' · טכנולוגיה ורשת · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 נוסח לעולים: טקסט בעברית פשוטה, מילון בטבלה (עם עמודה למילה בשפת הבית), שאלות קצרות, שאלות בחירה ושאלת עמדה עם פתיחי משפטים.

חלק א' – שאלות קצרות

1. מה היה במכתב המזויף? · שיום ראשון חופש.

2. מה זו ידיעת כזב? · מידע שקרי שנראה כמו חדשות.

3. למה אנחנו מאמינים? (סיבה אחת) · רגש חזק / מגיע מחברים / מתאים למה שאנחנו חושבים.

4. מה בודקים? (דבר אחד) · מי פרסם / תאריך / מקורות נוספים / התמונה.

5. מה כותבים אם שיתפנו בטעות? · שזה לא נכון, וסליחה.

חלק ב' – שאלות בחירה

6. מה היה כתוב במכתב המזויף? · ב. שיום ראשון יהיה יום חופשי

7. מהי "הטיית האישור"? · ב. נטייה להאמין למידע שמתאים לדעה שכבר יש לנו

8. איזה כלי בלשי לא מופיע? · ד. לשאול כמה אנשים אהבו את הידיעה

9. מה מומלץ לעשות אם שיתפנו ידיעת כזב בטעות? · ב. לכתוב בקבוצה שזה לא נכון ולהתנצל

חלק ג' – העמדה שלי

10. יש הטוענים שבית הספר צריך ללמד "בילוש מידע" כמקצוע קבוע, ויש הטוענים שזו אחריות של ההורים ושל הרשתות עצמן. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הטקסט או מניסיונכם. · תשובה פתוחה: עמדה + נימוק + ראיה (מקרה המכתב, ארגז הכלים, זיופי תמונות וקול).

הערכה · מעריכים בעיקר את התוכן: עמדה + נימוק + דוגמה. לא מורידים על שגיאות כתיב.

✏️ דף עבודה – 🔎 בלשי האמת: איך מזהים ידיעת כזב?

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

טקסט מידעי · כיתה ט' · מסלול עולים – עברית פשוטה ומילון

💡 קראו את הטקסט. אפשר להיעזר במילים החשובות. אחר כך ענו על השאלות.

📖 **מילון לטקסט – מילים חשובות בעברית פשוטה**

המילה	מה זה אומר?	מילה בשפה שלי ✏️
כזב	שקר	
מטעה	גורם לחשוב משהו לא נכון	
להאיץ	לעשות מהר יותר	
לפקפק	לא להאמין בקלות, לחשוד	
הטיית האישור	הנטייה להאמין למה שמתאים לדעה שכבר יש לנו	
קמה לתחייה	חזרה לחיים, חזרה להופיע	
מצדיקה	נותנת סיבה טובה	

טקסט מידעי · נוסח מותאם

🔎 בלשי האמת: איך מזהים ידיעת כזב?

א בקבוצת השכבה הופיע מכתב מזויף: "יום ראשון חופשי!" כולם האמינו ושיתפו. ביום ראשון הרבה תלמידים איחרו.

ב ידיעת כזב היא מידע שקרי שנראה כמו חדשות. יש שנוצרות בטעות, ויש בכוונה.

ג אנחנו מאמינים כי הידיעה מעוררת רגש חזק, מגיעה מחברים, ומתאימה למה שאנחנו כבר חושבים.

ד איך בודקים? מי פרסם? האם יש מקורות נוספים? מה התאריך? האם התמונה אמיתית?

ה אם שיתפנו בטעות – כותבים: "התברר שזה לא נכון, סליחה."

חלק א': שאלות קצרות

1. מה היה במכתב המזויף?

2. מה זו ידיעת כזב?

3. למה אנחנו מאמינים? (סיבה אחת)

4. מה בודקים? (דבר אחד)

5. מה כותבים אם שיתפנו בטעות?

חלק ב': שאלות בחירה

6. מה היה כתוב במכתב המזויף? (הקיפו)

◯ א. שיש מבחן
◯ ב. שיום ראשון יהיה יום חופשי
◯ ג. שיש טיול
◯ ד. שהמורה חולה

7. מהי "הטיית האישור"? (הקיפו)

◯ א. אישור מההורים
◯ ב. נטייה להאמין למידע שמתאים לדעה שכבר יש לנו
◯ ג. בדיקה של מקורות
◯ ד. שגיאת כתיב

8. איזה כלי בלשי לא מופיע? (הקיפו)

◯ א. לבדוק מקור
◯ ב. לחפש במקורות נוספים
◯ ג. לבדוק תאריך
◯ ד. לשאול כמה אנשים אהבו את הידיעה

9. מה מומלץ לעשות אם שיתפנו ידיעת כזב בטעות? (הקיפו)

◯ א. למחוק בשקט
◯ ב. לכתוב בקבוצה שזה לא נכון ולהתנצל
◯ ג. להאשים את מי ששלח
◯ ד. לשתף עוד

חלק ג': העמדה שלי

10. יש הטוענים שבית הספר צריך ללמד "בילוש מידע" כמקצוע קבוע, ויש הטוענים שזו אחריות של ההורים ושל הרשתות עצמן. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הטקסט או מניסיונכם.

💡 (תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה)

אני חושב/ת ש _____

הסיבה היא _____

למשל, בטקסט כתוב _____

_____

_____

🎟️ כרטיס יציאה

1. מילה חדשה שלמדתי: _____

2. מילה שעדיין קשה לי: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟